

LA FESTA MAJOR DE 1846

Diuen que al segle XIX les festes majors de Sant Cristòfol de Premià de Mar tenien gran ressò. Tenim un redactat que ens permet destacar un cas que es va donar a vigílies de la festa major més antiga de què tenim notícia, quan el poble bullia d'activitat marinera. El text, compilat i traduït de dades facilitades l'any 1877 pels mariners Pau Cisa, Joan Gurri i Bernat Estrader, el devem a la ploma de Joan Vilanó i Matamoros, que el va publicar al núm. 187 de la «Guia del Patronat Catequístic» (1971) i que Ramon Coll i David Bernad han inclòs, més recentment, a la seva *Història pintoresca de Premià de Mar* (Clavell 2009). Diu així:

«En la segona quinzena de juny del 1846, coincidint amb l'arribada al port de Barcelona de tres vaixells procedents d'Amèrica amb tripulació gairebé totalment premianenca, sadollà l'ànima de la Vila una sensació indescriptible de joia.

El motiu era justificat. Uns quaranta homes passarien la Festa Major en família; entre ells, xicots joves a punt de mullerar-se. Aprofitant la casualitat, que difícilment podria repetir-se, hom augurava que la Festa seria més esplendorosa que mai. Portaven dotze, catorze i setze mesos lluny de la Pàtria; havien tocat ports on les malalties tropicals atacaven preferentment el jovent; i, a més, havien lluitat amb forts temporals a l'Atlàntic.

La intel·ligent perícia d'aquells experts capitans, secundats admirablement per abnegada tripulació, de gran experiència marinera, féu possible de superar algunes compromeses situacions. Si no haguessin comptat amb l'ajuda de tan admirable conjunt, més d'una vegada no haurien pogut evitar la tragèdia.

Per fi, i després de molts sacrificis, arriben tots feliçment al final del viatge. Bé podien, amb orgull, cantar victòria!

Fan l'entrada a Premià amb diligència, ja que encara mancaven més de dos anys per a la [inauguració del ferrocarril de Barcelona a Mataró](#), el primer de Catalunya i d'Espanya. El poble, aleshores, era com una gran família, i tal esdeveniment, amb la presència d'aquells braus de rostre colrat pel sol tropical,

feia preveure unes festes com mai no se n'havien vistes. El Gremi de Marina, que agrupava tota la gent de mar, unànimement es fa càrrec de la Festa Major. No es parlava d'envelats. El que sobresortia era l'Ofici Solemne dedicat a [Sant Cristòfor](#), Patró de la Vila.

Essent en projecte una tan extraordinària Festa, es contractà una orquestra de 23 professors, la més nodrida fins aquella data. El ball seria a l'aire lliure, a la [Plaça de l'Ajuntament](#). Fou decidit d'estrenar catifa i adornar la pista amb gran quantitat de plantes i flors. Els seients —cadires i bancs— els portava tothom qui en tenia, i no se sortejaven. Els situats al primer rengle pagaven 17 quartos, igual a 50 cèntims, i els rengles restants, a raó de 8 quartos (24 cèntims). Al centre, un banc reservat a les Autoritats. L'Ajuntament es composava de 5 consellers i el batlle, i subvencionava la Festa amb una unça d'or (16 duros). El Sr. Rector hi afegia 4 duros.

Uns dies abans de la Festa se celebraren cinc casaments, tots el mateix dia i tots de joves mariners que, al cap de tres o quatre setmanes, havien d'embarcar novament [vers les Amèriques](#). Els nombrosos convidats foren obsequiats segons l'ús de l'època. No era costum entre la gent humil de fer viatge de noces, que no oferia cap comoditat ja que, com hem dit abans, el ferrocarril no existia. L'esdeveniment tingué tanta ressonància que, sense por d'exagerar, pot dir-se que el poble sencer col·laborà en la festa. Fou, sens dubte, el pròleg més transcendent i emotiu de les Festes.

Molts navilis amarrats al port de Barcelona prestaren llurs telègrafs de banderes; fou engalanat el campanar, i tants carrers que en el que es portava de segle no s'havia vist cosa semblant.

Arribat el dia del Sant Patró, per tots tan esperat, i davant la perspectiva d'una solemnitat religiosa mai igualada, l'interès màxim fou posat en l'assistència als Divins Oficis. Una imponent concurrència de fidels omple totalment el temple; els pobles veïns hi aporten també un gran contingent, atrets per la grandiositat de la festa. Les noies acostumaven a estrenar vestit en acte tan solemne, i les senyores s'abillaven amb la clàssica mantellina i la indumentària dels grans esdeveniments, tot formant un conjunt harmoniós i donant a l'ambient un to seriós i elegant.

En sortir de l'església es reflectia una íntima satisfacció a tots els semblants, tot donant fi al matí de Sant Cristòfor, que fou una manifestació de fervor religiós que baté el rècord de tota la comarca.

Durant els tres dies no hi havia altra distracció que el ball. La sessió més interessant fou el segon dia a la tarda, en què es lluïren els millors vestits. Passades les Festes, les noies es planyeren que, després d'haver estrenat tant, no havien pogut lluir-lo, degut a la gran aglomeració de forasters. La Comissió en pren nota i, amb tal finalitat, acorda celebrar una nova festa. Se'n dirà [Sant Cristòfor Nano](#), tindrà caràcter plenament local i quedarà radicada al segon diumenge després de la Festa Major. Es disposà tot el convenient i el dia assenyalat es féu el ball, al qual foren llüides les millors gales.

Aquesta fou la Festa Major de fa cent vint-i-cinc anys, senzillament i lleugerament comentada, amb la finalitat de poder establir comparacions. Amb l'import total d'aquelles festes, avui no pagaríem ni la meitat dels programes.»